ДОКУМЕНТ ПОДПИСАН
ЭЛЕКТРОННОЙ ПОДПИСЬЮ

Сертификат: 3293A6868DD7EE41FE946C11D996CF24
Владелец: Газимова Лилия Раисовна
Действителен: с 05.12.2024 до 28.02.2026

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

Министерство образования и науки Республики Татарстан

Исполнительный комитет Сармановского муниципального района

МБОУ "Сармановская СОШ"

РАССМОТРЕНА	СОГЛАСОВАНА	УТВЕРЖДЕНА
Руководитель ШМО	Заместитель директора по учебной работе	Директор школы
________________________ Хазиева Л.Н.	________________________ Нургалиева Д.А.	________________________ Газимова Л.Р.
Протокол №1 от «25» 08 2025 г.	Протокол №1 от «27» 08 2025 г.	Приказ №85-О от «01» 09 2025 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

(ID 9712923)

учебного предмета Литературное чтение на родном языке

для обучающихся 2 классов

с.Сарманово 2025-2026 учебный год

Аңлатма язуы

Эш программасы Татар әдәбиятыннан гомуми белем бирүнең дәүләт стандартына, ТР Мәгариф һәм фән министрлыгы, Казан, 2008;Башлангыч гомуми белем бирү

программаларына.Татар һәм рус телләре– Казан: “Мәгариф” нәшрияты, 2010; үстерешле укыту принциплары белән традицион белем бирү принципларының үзара тыгыз бәйләнештә булуын тәэмин итә торган «Перспективалы башлангыч мәктәп» концепциясенә; “Татар телендә башлангыч гомуми белем бирү мәктәбендә ана теле укыту: гомуми программа” сына -1 – 4 нче сыйныфлар, Ч. М. Харисова, И. Х. Мияссарова, Ф. Ш. Гарифуллина, Казан , 2011; «Сарман гомуми урта белем бирү мәктәбе» муниципаль белем бирү бюджет учреждениесенең 2016-2017 нче уку елына укыту планына нигезләнеп эшләнде.

Перспектив башлангыч мәктәп” системасының иң мөһим үзенчәлеге мондый: мәктәпне тәмамлаганда, «укучы үз алдына максат куярга һәм аны тормышка ашыру юлларын үзе таба алу дәрәҗәсенә күтәрелергә тиеш». Бу – яңа стандартта эшлекле белем дип атала. Эшлекле белем – стандарт керткән яңалыкның әһәмиятле эчтәлеген ачып бирүче иң гомуми төшенчә. Белем алу гамәлләренең структурасын һәм принцибын стандарт үзе аңлата.

Курсның **максат**ы-укучыларда ана телен өйрәнүгә кызыксыну, омтылыш,эзләнергә теләк уяту; үз милләтеңә, телеңә мәхәббәт тәрбияләү.

Предметның укыту планындагы урыны

Әдәби уку филология өлкәсенә карый. Сарман гомуми урта белем бирү мәктәбенең уку планында каралган мәктәп компоненты хисабына, әдәби укуын тирәнтен өйрәнү максатыннан 2 нче в сыйныфында эш программасына 1 сәгать компонент өстәлде. Тематик план, укыту планы нигезендә , 2 нче сыйныфта атнага 2 сәгать + 1 сәгать компонент исәбеннән программа материалы 102 сәгатькә төзелде.

Искәрмә: «Сарман гомуми урта белем бирү мәктәбе» муниципаль белем бирү бюджет учреждениесенең «Укыту предметы, курсы, дисциплинасының эш программасы турында»гы 2016 нчы елның 29 нчы августында педсоветта каралган (беркетмә № 1) һәм мәктәп директоры тарафыннан 2016 нчы елның 29 нчы августында чыккан 109 нчы санлы приказы белән расланган нигезнамәсенең 5 пунктына таянып, дәресләр бәйрәм көннәренә туры килгән очракта, программа сәгатьләрне берләштерү исәбенә үтәлә.

Укыту предметын үзләштерүнең шәхси, метапредметлы һәм предметлы нәтиҗәләр

	Бирелгән программа буенча укучыларның әзерлек дәрәҗәсенә таләпләр
Укучылар башкара алырга тиешле эшләр	Әсәрдәге сүзләрне дөрес итеп әйтеп, кычкырып һәм эчтән укый белү.
	Шигырьләрне сәнгатьле итеп уку.
	Әсәрнең мәгънәви кисәкләре арасындагы бәйләнешләрне ачыклау, төп фикерне билгеләү һәм бирә белү.
	Төрле авторларның б—8 шигырен яттан сөйләү.
	Кыска күләмле әсәрләрнең эчтәлеген сөйләү.
	Тылсымлы һәм хайваннар турындагы әкиятләрне аера
	Әсәрдәге төп геройга үз мөнәсәбәтеңне белдерү.
	Укылган әсәрдән чагыштыру, җанландыру, контраст кебек алымнарны таба белү.
	Сүзлекләрдән файдалану.
Укучы белергә тиеш	2—3 татар классигының исемен;
	2—3 хәзерге заман язучысы яки шагыйренең исемен, алар язган әсәрләрне һәм әсәрләрнең э
	баланың үзенә иң ошаган авторның берничә әсәрен.
	алынган белемнәрне көндәлек тормышта куллану:
	китапның төрле элементларына карап, эчтәлеген билгеләү; мөстәкыйль рәвештә уку өчен ки
	сүзлекләрдән кирәкле мәгълүматны табу.

Шәхси нәтиҗәләр:

1) Туган республикага, туган илгә, халкына, ил тарихына карата гражданлык нигезләре, үз милләтен ярату, татар булуы белән горурлану хисләре формалаштыру;

2) табигать, халык, культура, дин төрлелеген берләштергән дөньяга социаль караш формалаштыру;
3) башка халыкларның культурасына, тарихына хөрмәтле караш, башкалар фикеренә карата түземлелек формалаштыру;
4) укучының тоткан урынын, укучы ролен кабул итү, укуга карата кызыксыну уяту, укуның шәхсән мәгънәсен аңлауны формалаштыру;
5) әхлакый нормаларны кузаллауга нигезләнеп, укучының үз эшләгән эшләре өчен шәхси җаваплылыгын, мөстәкыйльлеген үстерү;
6) эстетик ихтыяҗ һәм хис формалаштыру;
7) башкалар хисен аңлау, кайгырта белү, шәфкатьлелек, мәрхәмәтлелек, әхлакый хисләрен үстерү;
8) балаларның дуслары, олылар белән хезмәттәшлек итү күнекмәләрен формалаштыру, конфликтлы ситуацияләрне булдырмау һәм алардан чыгу юлларын таба белүләрен үстерү;
9) куркынычсыз һәм сәламәт яшәү рәвеше формалаштыру, төрле тормыш ситуацияләренә һәм әдәби әсәрләрдәге геройларның гамәлләренә кешелек нормаларыннан чыгып бәя бирү;
10) иҗади хезмәткә, эшнең нәтиҗәсенә мотивация булдыру, материаль һәм рухи байлыкларга сак караш формалаштыру.

Метапредметлы нәтиҗәләр:

1) гомуми уку күнекмәләрен һәм үз эшчәнлегеңне оештыра алу сәләтен формалаштыру;
2) үз эшчәнлегеңне планлаштыру, аны контрольдә тоту һәм бәяли белү күнекмәләре булдыру;
3) укылган яки тыңланган мәгълүматның эчтәлегенә бәя бирә белү;
4) өстәмә мәгълүмат алу өчен, белешмә чыганаклардан мөстәкыйль файдалана алу;
5) мөстәкыйль рәвештә белем ала белү.

Предметлы нәтиҗәләр:

1) татар телендә сөйләшүчеләр белән телдән яки язмача аралашу күнекмәләренә ия булу;
2) телдән яки язма сөйләм күнекмәләренә ия булу өчен кирәкле беренчел лингвистик белемнәрне үзләштерү;
3) татар балалар әдәбияты һәм халык авыз иҗаты үрнәкләре белән танышу.

Универсаль уку гамәлләре формалаштыру:

Танып белү универсаль уку гамәлләре:

- дәреслектә ориентлаша белү;
- шартлы билгеләрнең телен белү;
- рәсем һәм схемалар нигезендә биремнәр үтәү;
- төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру;
- материаль объектлар кулланып биремнәр үтәү;
- дәреслек һәм мөстәкыйль эш дәфтәрендәге мәгълүматлар белән эшли белү.

Регулятив универсаль уку гамәлләре:

-кагыйдәләрне, күрсәтмәләрне истә тотып гамәлләр кылу;
- гамәлләрне таләп ителгән вакытта башлау һәм тәмамлау;
- үз эшчәнлегеңне контрольгә алу, биремне үтәүнең дөреслеген тикшерү;
- тормыш тәҗрибәсен куллану;
- эшләнгән эшнең сыйфатын һәм дәрәҗәсен билгеләү.

Шәхескә кагылышлы универсаль уку гамәлләре:

- дәреслек геройларына, күршеңә ярдәм итүдә танып-белү инициативасы күрсәтү;
- үз уңышларың/уңышсызлыкларың турында фикер йөртү;
- үз мөмкинлекләреңне бәяләү;
- үз эшчәнлегенең нәтиҗәләрен яхшыртуга ихтыяҗ формалаштыру;
- мәгънә барлыкка китерү («Минем өчен моның нинди мәгънәсе һәм әһәмияте бар?» - дигән сорау кую).

Коммуникатив универсаль уку гамәлләре:

- тормыш тәҗрибәсен куллану;
- күршең белән хезмәттәшлек итү.

Укыту предметының, темаларының эчтәлеге.

1. Белдекле Керпедә кунакта (28 сәгать)

Бүлекнең төп эчтәлеге:

Г.Тукай ”Су анасы, “Кәҗә белән сарык әкияте ”,”Кәҗә белән бүре”, “Эш беткәч, уйнарга ярый”, “Сабыйга” “Батыр этәч” татар халык әкияте. Йолдыз “Кояшка җавап” . “Әтәч патша” Г.Бәшәр. “Әкият сөйлә”. Г.Бәшәр. “Әкият сөйлә”. “Бүдәнә белән Төлке”.Тизәйткеч.. . “Аю белән Төлке” әкияте, М.Гафури “Тавык белән Үрдәк”, ”Тавык нигә суда йөзә алмый” гуцул халык әкияте. “Хәйләкәр керпе” Г.Юнысова “Керпе кайгысы “Тылсымлы әкиятләр. “Гөлчәчәк” .”Өч кыз” әкияте әкияте, Ш.Галиев. “Җизни әкияте”. А.Алиш “Бикбатыр белән Биккуркак” Ш.Галиев. “Ник соң итек җитмәде “Котбетдин мәргән”(мәзәк маҗара). Уйдырма әкиятләр. Н.Исәнбәт “Мырауҗан агай хәйләсе”. З.Мансур. “Кырмыска һәм малай”, Р. Миңнуллин “Черкиләр җыры”.“Кап та коп” уены. Автор әкиятләре. Г.Вәлиева “Су әкияте”

.Хайваннар турында әкиятләр. Әкиятләр турында гомуми күзаллау булдыру. Татар халык әкиятләрендәге төп герой белән башка халыклар әкиятләрендәге төп герой арасындагы охшаш һәм аермалы яклар. Геройларның характеры. Россия халыклары әкиятләре.

Тылсымлы әкиятләр. Җирдәге һәм тылсымлы дөньяны чагыштыру. Тылсымлы предметлар (эченнән гаскәр чыга торган таяк, төрле ашамлыклар тулы тырыс, хәзинәсе бер дә кимеми торган сумка, кеше күзенә күрсәтми торган бүрек, җилән, зур атлата торган итек, дошманны кырып сала торган кылыч һ.б.), герой куллана торган тылсымлы әйберләр: тарак, көзге, кайрак, балдак. Тылсымлы булышчылар (җәнлекләр: этәч, бүре, аю, куян, шулай ук убырлы карчык Һ.б.), тылсымлы төсләр (ак һәм кара). Борынгы дөньяның тылсымлы әкиятләрдә чагылышы (табигать көчләре, кешеләрнең хайваннарга, үсемлекләргә әверелүе).

Тылсымлы әкиятләрнең төзелеше (вакыйгаларның чылбыр рәвешендә баруы, кабатланулар, билгеле бер ритм, әкиятне истә калдыру).

Эш формалары: практик-уен, иҗади эш, эчтәлек сөйләү, төркемдә һәм парларда.

Укучыларның белемнәренә һәм күнекмәләренә таләпләр:

Дәреслекнең төзелешен белергә, әкиятләрнең автор һәм халык әкиятләренә бүленешен аерырга, эчтәлек битендә ориентлаша алырга, халык һәм автор әкиятләрен аерырга, иллюстрацияләр аша әкиятләрне танырга, әкиятләрне мәгънәви кисәкләргә бүлә белергә, кыен хәлләргә калганда авырлыкларны җиңә белергә, әкиятләрнең үзенчәлекләрен мөст.рәв. күрә белергә, укыган әкиятләр арасыннан тылсымлыларын аера белергә, җәнлекләр турындагы татар халык әкиятләрен башка халык әкиятләре белән чагыштырып үзенчәлекле якларын таба белергә, автор әкиятләре белән борынгы әкиятләрне аера белергә.

Контроль төрләре: телдән тест.

2. Белмәмештә кунакта (5 сәгать)

Бүлекнең төп эчтәлеге:

Шигъри формада язылган әсәрләр (. Йолдыз. “Белмим”, Ф. Яруллин. “Ике кеше” ,Л Лерон “Сараватта кем ята?”,Л.Шәех “Ике “мин”, Җ.Дәрзаман.“Солдат булдым”, Р.Вәлиева “Замана баласы”, Г.Морат “Татар космонавты”, Ф.Яруллин. “Эшнең аның берние юк”. Л.Лерон “Үскәч”, хезмәт турында мәкальләр.

Кеше һәм табигать бергәлеге. Дөньяны шагыйрь күзлегеннән чыгып күзаллау. Әйләнә-тирә дөньяның матурлыгы —шагыйрь өчен илһам чишмәсе булуга инандыру. Шигырьдә чагыштыру, сынландыру, эпитет. Автор әсәрләрендә һәм халык авыз иҗатында охшашлык. Чагыштыру, контраст, җанландыру кебек гади әдәби алымнарны таба белү.

Җанлы сөйләмнең мөһим чараларын үзләштерү күнегүләре: темп, тавыш көче, тон, сөйләм мелодикасы (тавышны күтәрү, түбәнәйтү).

Эш формалары: практик-уен, иҗади эш, эчтәлек сөйләү, төркемдә һәм парларда.

Укучыларның белемнәренә һәм күнекмәләренә таләпләр: Әкиятләрнең тәрбия бирү өлкәсендәге мөһим ролен аңларга, кабатлану алымын таба белергә, мәзәк маҗара белән әкиятләрнең охшашлыгын күрә белергә, әкиятләрнең тәрбия бирү өлкәсендәге мөһим ролен аңларга, табигатьнең бербөтен булуын, аны сакларга кирәклеген белергә, үз эшләрен анализлый белергә, күзәтүчән, игътибарлы була белергә, татар халкы белән япон халкы арасындагы уртак якларны күрә белергә, рәсем һәм шигърият арасындагы бердәмлекне күрсәтә белергә, хыялланырга, матурлыкны күрә, аңлый белергә, үзеңдәге тискәре сыйфатларны бетерергә кирәклеген аңларга.

Контроль төрләре: телдән тест.

3. Укымышлы Ябалак янында (5 сәгать)

Бүлекнең төп эчтәлеге:

Г.Тукай “Буран”, В. Нуриев“Җәйге кар”, Япон шигырьләре. Н.Ахунова “хоккулар”ы, Р.Вәлиев “Умырзаялар”, Р.Фәйзуллин “Кышын”,”Язгы кәеф” Өчьюллыклар, Р.Миңнуллин “Яз керде өебезгә”, Э.Шәрифуллина “Алтын балык”.

Җанр үзенчәлекләре: сурәтләнгән вакыйгаларның тормышчанлыгы; әхлакый проблемаларның актуальлеге; уйдырмалар. Хикәянең төп мәгънәсе. Хикәя исеменең эчтәлеккә туры килүе. Хикәя геройлары, аларның портретлары һәм характерларының сөйләмнәре, башкарган гамәлләре аша чагылышы. Авторның үз героена мөнәсәбәте.

Эш формалары: практик-уен, иҗади эш, яттан сөйләү, төркемдә һәм парларда.

Укучыларның белемнәренә һәм күнекмәләренә таләпләр: күзәтүчән, игътибарлы була белергә, үзеңдәге тискәре сыйфатларны аңлау һәм бетерү өстендә эшләргә, хезмәтнең кеше тормышындагы ролен ачыкларга, күзәтүләр аша гомумиләштерергә, әсәрләрдән тиешле урыннарны таба белергә, хыялланырга, матурлыкны күрә, аңлый белергә, хыял белән үзең теләгән дөньяны бәйли белергә.

Контроль төрләре: телдән тест.

4. Аю өнендә (4 сәгать)

Бүлекнең төп эчтәлеге:

И.Лерон . “И ямьле дә соң дөнья!”, И.Туктар. “Урман букеты”, Р.Миңнуллин .“Чыршы әйләнәсендә” , Р.Харис “Төсле рәсем”, «Матурлык турында», А. Юнысова «Телевизор, Ш.Галиев “Яңа фотоаппарат”, Ф. Садриев “Тәҗрибә”, Р.Миңнуллин “Рәсем”, Р.Сарби “Рәсем”, Р. Мингалим “Кызык рәсем”, Р.Миңнуллин “Ак кыш”, ”

Кеше һәм табигать бергәлеге. Дөньяны шагыйрь күзлегеннән чыгып күзаллау. Әйләнә-тирә дөньяның матурлыгы —шагыйрь өчен илһам чишмәсе булуга инандыру. Шигырьдә чагыштыру, сынландыру, эпитет. Автор әсәрләрендә һәм халык авыз иҗатында охшашлык. Чагыштыру, контраст, җанландыру кебек гади әдәби алымнарны таба белү. Җанлы сөйләмнең мөһим чараларын үзләштерү күнегүләре: темп,тавыш көче, тон, сөйләм мелодикасы (тавышны күтәрү, түбәнәйтү).

Эш формалары: практик-уен, иҗади эш, яттан сөйләү, төркемдә һәм парларда.

Укучыларның белемнәренә һәм күнекмәләренә таләпләр:

Кеше һәм табигать бергәлеген, дөньяны шагыйрь күзлегеннән чыгып күзалларга, әйләнә-тирә дөньяның матурлыгы —шагыйрь өчен илһам чишмәсе булуга инандырырга. Шигырьдә чагыштыру, сынландыру, эпитетларны аерырга, автор әсәрләрендә һәм халык авыз иҗатында охшашлыкны, чагыштыру, контраст, җанландыру кебек гади әдәби алымнарны таба белергә, аңлы сөйләмнең мөһим чараларын үзләштерүергә (темп, тавыш көче, тон, сөйләм мелодикасы (тавышны күтәрү, түбәнәйтү).

Контроль төрләре: телдән тест.

5. Күрү ноктасы (32 сәгать)

Бүлекнең төп эчтәлеге:

Р.Харис “Төсле рәсем”, «Матурлык турында», А. Юнысова «Телевизор, Ш.Галиев “Яңа фотоаппарат”, Ф. Садриев “Тәҗрибә”, Р.Миңнуллин “Рәсем”, Р.Сарби. “Рәсем”, Р. Мингалим “Кызык рәсем”, Р.Миңнуллин “Ак кыш» Г.Юнысова “Күзләр”, Г. Гыйльманов“Күңел күзе”, М.Әгъләмов “Ямь-яшел”, М. Шабаев. “Идел суы”. Ш.Галиев “Һәркем әйтә дөресен”

Ф.Тарханова “Диана төше” Н.Арсланов “Сезнеке”, Р. Миңнуллин. “Ай нәрсәгә охшаган?” Р.Миңнуллин “Беркемгә дә охшамаган”, Н.Мадьяров “Үз шәүләсен куркыткан”, З.Минһаҗева “Су иясе”, Н.Мадьяров «Өйгә керә алмады”, Ф. Садриев“Боз өстендә” , Г.Шаһи “Тамчы”, Ф.Зыятдинова “Тәрәзәләр”, Р.Фәйзуллин “Бинокль”, Г.Тукай“Карлыгач”, Н.Арсланов “Карлыгачкай”, Р.Хафизова “Күңел күзе” ,Ж.Дәрзаман “Балык тотты”, Б.Рәхмәт “Гөлйөзем белән чебен”, Р.Корбан. “Чыпчык”. Ж.Дәрзаман “Балык тотты”, Б.Рәхмәт “Гөлйөзем белән чебен”, Р.Корбан“Чыпчык”, Ф.Зиятдинова “Карга белән Шөпшә”, Ш. Галиев “Сизгер суган”, Л. Лерон “Керән” , Ж.Дәрзаман “Күбәләк кар”, А.Нигъмәтуллин“Кар”, Г.Ибраһимов “Кар ява”, А.Әхмәт “Кышкы матурлык”, Р.Миңнуллин “Кем соң минем Әби?”, Л.Шәех. “Картлар нигә шатлар?” Ф Зиятдинова “Өебезнең кояшы”, З.Насыйбуллина “Тик бер нәрсәне белми”, Ә.Моталлапов “Кечкенә дә төш кенә”, Р.Миңнуллин “Йорт агачлары”,

Р.Бәшәр “Иске өй”, Г.Тукай “Бу кайчак була?”, Р.Корбан “Ел фасыллары”, Г.Афзал “Беренче кар”,Ф.Яруллин “Яз”,Л.Лерон “Яз”, Р.Миңнуллин “Төрле кешеләр була”, “Юкка малай булганмын”, В.Хәйруллина “Миңа охшаган малай” , Р.Вәлиева “Шатлык кызы “, М. Җәлил “Бер шигырь”.

Үзбәя бирә белү, табигатьне җанлы итеп күрә белү, табигатьнең кабатланмас кыйммәтен аңлый белү, дөньяга шигъри караш белән объектив караш арасындагы аерманы аера белү, гади генә предметлардан да тылсым күрә белү, бер тамчы суда да дөнья белән танышырга мөмкин икәнлеген аңлау, бинокль аша да дөнья белән танышырга мөмкин икәнлеген белү, матурлыкны “Күңел күзе” белән күрә белү, күзәтүчән, игътибарлы һәм хыялый була белү, төрле ситуациядән чыгу өчен оптимистик карарлар кабул итү, тема һәм фикер уртаклыгын таба белү, авторның төп фикерен аңлый белү.

Эш формалары: практик-уен, иҗади эш, яттан сөйләү, төркемдә һәм парларда.

Укучыларның белемнәренә һәм күнекмәләренә таләпләр:

«Эчтәлек» кә карап кирәкле әсәрне китаптан таба белергә, өй, мәктәп китапханәләреннән файдаланырга, фән буенча сүзлек, белешмә әдәбият, вакытлы матбугат белән эшләргә.

Пейзаж, натюрморт, портрет жанрларын гамәли рәвештә таба белергә, хыялланырга, матурлыкны күрә, аңлый белергә, хыял белән үзең теләгән дөньяны бәйли белергә. Үзбәя бирә белергә, табигатьне җанлы итеп күрә белергә, табигатьнең кабатланмас кыйммәтен аңлый белергә, дөньяга шигъри караш белән объектив караш арасындагы аерманы аера белергә, гади генә предметлардан да тылсым күрә белергә, бер тамчы суда да дөнья белән танышырга мөмкин икәнлеген аңларга, бинокль аша да дөнья белән танышырга мөмкин икәнлеген белергә, матурлыкны “Күңел күзе” белән күрә белүергә, күзәтүчән, игътибарлы һәм хыялый була белергә, төрле ситуациядән чыгу өчен оптимистик карарлар кабул итә белергә, тема һәм фикер уртаклыгын таба белергә, авторның төп фикерен аңлый белергә.

Контроль төрләре: телдән тест.

6. Балалар газета-журналлары (3 сәгать)

Бүлекнең төп эчтәлеге:

Газета-журналларның ни өчен вакытлы матбугат дип аталуын, яңалык белән гайбәт арасындагы аерманы аера белү. Сәнгатьле уку күнекмәләре формалаштыру (интонация, тон, темп саклап кычкырып уку). Автор бирергә теләгән картинаны күзаллау. Эчтән укый белергә күнектерү. Чылбыр рәвешендә укыганда, үз урыныңны белеп, чират буенча уку. Укылган әсәргә анализ ясау. Татар телендә чыга торган балалар журналларын белү,

журналларда һәм газеталарда ориентлаша белү. Р.Миңнуллин “Малайлар сөйләшә”, Г.Морат

“Мультфильмнар карыйбыз» Ш.Галиев “Тынлык”.

Эш формалары: практик-уен, иҗади эш, яттан сөйләү, төркемдә һәм парларда.

Укучыларның белемнәренә һәм күнекмәләренә таләпләр:

Сәнгатьле уку күнекмәләре формалаштырырга (интонация, тон, темп саклап кычкырып уку), автор бирергә теләгән картинаны күзалларга, эчтән укый белергә күнегергә, чылбыр рәвешендә укыганда, үз урыныңны белеп, чират буенча укырга, укылган әсәргә анализ ясый белергә, татар телендә чыга торган балалар журналларын белергә, журналларда һәм газеталарда ориентлаша белергә.

Контроль төрләре: телдән тест.

7. Шагыйрь өчен табигать-серле һәм җанлы дөнья (6 сәгать)

Бүлекнең төп эчтәлеге:

“Урманда бәйрәм булган,”, Ш.Галиев “Үсә урман” Р.Миңгалим “Якты тәрәзә каршында”, Ә.Еники “Кышкы урман”, Йолдыз “Бәхетле агач”.

И.Туктар “Кышкы урман”, Ф.Сафин”Якты күл сагышы”, М.Фәйзуллина “Агачлар да күлмәк алыштыра”, Р.Газизов “Ял көнендә”Йолдыз “Салават күпере”, Сәхаб Урайский “Туган ил” Л.Лерон “Тишек хәтер”Р Мингалим “Кызык нәрсә”, В Нуриев “Шүрәле”.

Әсәрләрне анализлый белү, рәссамнарның матурлыкны буяулар белән бирү үзенчәлекәрен белү, картиналардагы матурлыкны күрә белү, табигатьнең матурлыгын күрә белү.

Эш формалары: практик-уен, иҗади эш, яттан сөйләү, төркемдә һәм парларда.

Укучыларның белемнәренә һәм күнекмәләренә таләпләр:

Әсәрләрне анализлый белергә, рәссамнарның матурлыкны буяулар белән бирү үзенчәлекәрен белергә,картиналардагы матурлыкны күрә белергә, табигатьнең матурлыгын күрә белергә.

Контроль төрләре: телдән тест.

Милли төбәк компоненты: безнең якларга хас язгы үзгәрешләр турында сөйләшү, җылы яктан кайтучы кошлар турында әңгәмә кору .

8. Кызык һәм көлкеле хәлләр (9 сәгать)

Бүлекнең төп эчтәлеге:

Л.Лерон “Тишек хәтер”, Р Мингалим “Кызык нәрсә”, В Нуриев “Шүрәле”, М.Галиев “Көзге каршында”, М.Шабаев “Зәңгәр песи”, Р.Вәлиева “Ак песи”, М.Галиев “Көзге каршында”, М.Шабаев “Зәңгәр песи”, Р.Вәлиева “Ак песи” Э.Шәрифуллина “Оттырды”, Л.Лерон “Гаҗәп хәлләр” Йолдыз “Ялган хакында чын” М.Галиев “Тамаша”, Г. Мөхәммәтшин ”Көчле булсам”, Ф.Яруллин “Композитор чыпчыклар”, Л.Лерон “Камилнең көләсе килә”, Р.Вәлиева “Яңа көрәк Йолдыз. “Матурлык”,Рафис Корбан “Кояш- безнең дустыбыз”.

Капма-каршылыкның көлке тудыруын аңлау, үзеңнең кимчелекләреңне әсәрләр аша аңлау, бетерү өстендә эшләү, язучыларның кызыклы хәлләрне җиткерү алымнарына төшенү, юмор хисен аеру, мәзәк өлешне таба белергә өйрәнү, чыга алмаслык кыен хәлләрнең булмавын ачыклау.

Эш формалары: практик-уен, иҗади эш, яттан сөйләү, төркемдә һәм парларда.

Укучыларның белемнәренә һәм күнекмәләренә таләпләр:

Капма-каршылыкның көлке тудыруын аңларга, үзеңнең кимчелекләреңне әсәрләр аша аңларга, бетерү өстендә эшләргә, язучыларның кызыклы хәлләрне җиткерү алымнарына төшенергә, юмор хисен аерырга, мәзәк өлешне таба белергә өйрәнергә, чыга алмаслык кыен хәлләрнең булмавын ачыкларга.

Контроль төрләре: телдән тест, уку башында һәм елы ахырында язмача тестлар

9. Укыр өчен әсәрләр (10 сәгать)

Бүлекнең төп эчтәлеге:

М.Газизов. “Мәйданчык”, Р.Мөхәммәдиев. “Бары тик беренче”, Г.Тукай. “Мактанчык куян”, Г.Тукай. “Каз” ,К.Насыйри. “Хикәят”, М.Җәлил. “Себерке әкияте”, Г.Лотфи. “Тамчы”, И.Солтан. “Матурлык теле”.

-

№	Бүлекләрнең исемнәре	Контроль эш	Барлык сәгатьләр
1	Белдекле Керпедә кунакта		28
2	Белмәмештә кунакта		5
3	Укымышлы Ябалак янында		5
4	Аю өнендә		4
5	Күрү ноктасы	1	32
6	Балалар газета-журналлары		3
7	Шагыйрь өчен табигать-серле һәм җанлы дөнья		6
8	Кызык һәм көлкеле хәлләр		9
9	Укыр өчен әсәрләр	1	10
	Барысы	**2**	**102**

Календарь-тематик планлаштыру

Т/с	Дәрес темасы	Үткәрү вакыты	
		План	Факт

1	Белдекле Керпедә кунакта.	02.09.2025	
2	Габдулла Тукай. "Кәҗә белән Сарык" әкиятенең жанр үзенчәлекләре.	05.09.2025	
3	Габдулла Тукай. "Кәҗә белән Сарык" әкиятенең жанр үзенчәлекләре.	09.09.2025	
4	Хайваннар турындагы халык әкиятләре. “Батыр әтәч” татар халык әкияте.	12.09.2025	
5	Хайваннар турындагы татар халык әкиятләре.	16.09.2025	
6	Йорт хайваннары турындагы халык әкиятләре. “Әтәч патша”	19.09.2025	
7	Йорт хайваннары турындагы халык әкиятләре.	23.09.2025	
8	Кыргый җәнлекләр турындагы әкиятләр. “Бүдәнә белән Төлке”.	26.09.2025	
9	Кыргый җәнлекләр турындагы әкиятләр. “Бүдәнә белән Төлке”. Тизәйткеч.	30.09.2025	
10	Аз булса да үз акылың булсын. М.Гафури “Тавык белән Үрдәк”	03.10.2025	
11	Җәнлекләр турында гуцул халык әкияте. “Хәйләкәр керпе”	07.10.2025	
12	Тылсымлы әкиятләр. “Гөлчәчәк” әкияте.	10.10.2025	
13	Тылсымлы әкиятләр. “Гөлчәчәк” әкияте.	14.10.2025	
14	Шәүкәт Галиев әсәрләрендә мәзәк мәсьәләләр. “Җизни әкияте”. “Ник соң итек җитмәде?” “Котбетдин мәргән”(мәзәк маҗара).	17.10.2025	
15	Уйдырма әкиятләр. Н. Исәнбәт “Мыраужан агай хәйләсе”.	21.10.2025	
16	Уйдырма әкиятләр. Н. Исәнбәт “Мыраужан агай хәйләсе”.	24.10.2025	
17	Бөҗәкләр турындагы шигъри әсәрләр. З. Мансур. “Кырмыска һәм малай”, Р. Миңнуллин “Черкиләр җыры”. “Кап та коп” уены	07.11.2025	
18	Г.Вәлиева. “Борынгы әкият”	11.11.2025	
19	Йолдыз. “Белмим”. Ф. Яруллин. “Ике кеше”. Р.Вәлиева “Замана баласы”.	14.11.2025	
20	Эш эшкә өйрәтә. Ф.Яруллин. “Эшнең аның берние юк”. Илен сөйгән - ир булган. Ж.Дәрзаман. “Солдат булдым”.	18.11.2025	
21	Хоккулар. Кыска шигырьләр. Япон шигырьләре. Н. Ахунова “хоккулар”ы	21.11.2025	
22	Кыска шигырьләр. ”Музей йортына сәяхәт” Р. Вәлиева “Умырзая”,Р. Фәйзуллин. “Кышын”, ”Язгы кәеф” Өчьюллыклар.	25.11.2025	
23	Әкият һәм чынбарлык бергәлеге. Э.Шәрифуллина “Алтын балык”.	28.11.2025	
24	И.Лерон . “И ямьле дә соң дөнья!” Күзәтә белгән кеше- бәхетле кеше. И.Туктар. “Урман букеты”.	02.12.2025	

25	Дөньяны танып белүнең яңа ысуллары. Матурлык турында. Ш.Галиев. “Яңа фотоаппарат”, Ф. Садриев. “Тәҗрибә”. Хыялда тудырган дөнья . Р.Миңнуллин “Рәсем”, Р. Сарби. “Рәсем”.	05.12.2025	
26	Күңел күзе. Г.Юнысова “Күзләр”, Г.Гыйльманов. “Күңел күзе”. Н. Арсланов “Сезнеке”.	09.12.2025	
27	Р. Миңнуллин. “Ай нәрсәгә охшаган? Дөньяга төрлечә караш. М.Әгъләмов “Ямь-яшел”, М. Шабаев. “Идел суы”. Н.Мадьяров “Үз шәүләсен куркыткан”.	12.12.2025	
28	Дөнья белән танышу (боз аша). Ф Садриев. “Боз өстендә”.	16.12.2025	
29	Дөнья белән танышуны дәвам итү (су өслеге). З.Минһаҗева. “Су иясе”. Бер тамчы суга дөнья ничек сыйган? Г. Шаһи “Тамчы”, Ф.Зыятдинова. “Тәрәзәләр”. Бинокльдән күзәтү. Р. Фәйзуллин “Бинокль”, Г. Тукай. “Карлыгач”.	19.12.2025	
30	Син-миңа, мин сиңа карыйм. Р.Хафизова. “Күңел күзе”	23.12.2025	
31	Р.Хафизова. “Күңел күзе”	26.12.2025	
32	Алар-безгә, без-аларга карыйбыз, Җ.Дәрзаман “Балык тотты”, Б.Рәхмәт “Гөлйөзем белән чебен”, Р. Корбан. “Чыпчык”.	30.12.2025	
33	Үсемлекләр дә хыяллана, Ф.Зиятдинов “Карга белән Шөпшә”. Ш. Галиев “Сизгер суган”, Л. Лерон “Керән”.	13.01.2026	
34	Бер предметка төрлечә караш. Р.Миңнуллин “Кем соң минем Әби?”, Л.Шәех. “Картлар нигә шатлар?”	16.01.2026	
35	Кечкенә дә төш кенә. Ә. Моталлапов “Кечкенә дә төш кенә”. ”Музей йортына сәяхәт”. Р.Миңнуллин “Йорт агачлары”	20.01.2026	
36	“Серле ачкыч” мәктәп клубы утырышы. Г. Тукай “Бу кайчак була?”, Р. Корбан “Ел фасыллары”, Г.Афзал “Беренче кар”	23.01.2026	
37	Мин һәрвакыт үзем булып калам. Р.Миңнуллин “Төрле кешеләр була”, “Юкка малай булганмын”	27.01.2026	
38	Кем нәрсәгә шатлана? Р.Вәлиева “Шатлык кызы “	30.01.2026	
39	Яңалыклар ничек тарала? Р. Миңнуллин “Малайлар сөйләшә”, Г. Морат“Мультфильмнар карыйбыз»	03.02.2026	
40	Балалар журналлары. Балалар газеталары.	06.02.2026	
41	Г. Морат.”Табигать белеме”, Г.Хәсәнов “Имән каргасы”,	10.02.2026	
42	”Музей йорты”на сәяхәт. Р. Миңгалим “Якты тәрәзә каршында”. Йолдыз “Бәхетле агач”.	13.02.2026	
43	Якты күл сагышы. Ф. Сафин”Якты күл сагышы”, М.Фәйзуллина “Агачлар да күлмәк алыштыра”, Р.Газизов “Ял көнендә “. Сәхаб Урайский “Туган ил”	17.02.2026	
44	Л. Лерон “Тишек хәтер	20.02.2026	
45	Шаяртуның да бер төп мәгънәсе була. М.Галиев “Күзгә каршында”, М.Шабаев “Зәңгәр песи”. Гаҗәпнең дә гаҗәбе, мәзәкнең дә мәзәге. Э. Шәрифуллина “Оттырды”, Л.Лерон “Гаҗәп хәлләр”	24.02.2026	

46	Искитмәле тамашалар. М.Галиев “Тамаша”. Р.Вәлиева “Яңа көрәк”. Йолдыз. “Матурлык”, Рафис Корбан “Кояш- безнең дустыбыз”.	27.02.2026	
47	“Кәҗә белән Бүре” татар халык әкияте	03.03.2026	
48	Тылсымлы әкиятләр “ Өч кыз” татар халык әкияте	06.03.2026	
49	Габдулла Тукай “Су анасы”	10.03.2026	
50	Дуслык турында мәкальләр. Г.Юнысова “Керпе кайгысы”.	13.03.2026	
51	Автор әкиятләре. “Музей йорты”на сәяхәт. Г. Вәлиева “Су әкияте”	17.03.2026	
52	Л. Лерон “Сараватта кем ята?” Л.Шәех “Ике “мин” . Г. Морат “Татар космонавты”	20.03.2026	
53	Габдулла Тукай әсәрләрендә халык авыз иҗатының чагылышы.”Эш беткәч уйнарга ярый”,”Сабыйга”.	24.03.2026	
54	Йолдыз “Кояшка җавап”.Л. Лерон “Үскәч”. Хезмәт, дуслык турында мәкальләр	27.03.2026	
55	Ф. Яруллин“Яз” ,Л. Лерон “Яз”.Р.Миңнуллин “Яз керде өебезгә”	07.04.2026	
56	Р.Вәлиева “Ак песи”	10.04.2026	
57	Автор әкиятләре белән борынгы әкиятләр арасындагы идея уртаклыгы. А.Алиш “Бикбатыр белән Биккуркак”	14.04.2026	
58	Л.Лерон “Камилнең көләсе килә”. Йолдыз “Ялган хакында чын”	17.04.2026	
59	Р. Мингалим “Кызык рәсем”.А.Юнысова “Телевизор”. Ф.Тарханова “Диана төше”	21.04.2026	
60	Ш.Галиев иҗаты “Һәркем әйтә дөресен”	24.04.2026	
61	В. Хәйруллина иҗаты “Миңа охшаган малай”	28.04.2026	
62	М.Җәлил иҗаты “Бер шигырь”	01.05.2026	
63	В. Нуриев “Шүрәле” (Х,88)	05.05.2026	
64	Ф. Яхин**.** “Кило ярымлы җиләк” (Х,90)	08.05.2026	
65	Г.Тукай, К.насыйри мәсәлләре “Мактанчык куян” ,“Каз”, “Хикәят”.	12.05.2026	
66	М. Җәлил. “Себерке әкияте” (Х,106)	15.05.2026	
67	Г. Лотфи. “Тамчы” И. Солтан. “Матурлык теле”	19.05.2026	
68	Уку елын йомгаклау. Җәйге биремнәр. “Сабантуй”газетасында кунакта**. Еллык тест**	22.05.2026	

ПОЯСНИТЕЛЬНАЯ ЗАПИСКА

ОБЩАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА]
Общая характеристика

ЦЕЛИ ИЗУЧЕНИЯ УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА]
Цели

МЕСТО УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА] В УЧЕБНОМ ПЛАНЕ
Место курса

СОДЕРЖАНИЕ УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА]

1 КЛАСС
Ввод данных

2 КЛАСС
Ввод данных

3 КЛАСС
Ввод данных

4 КЛАСС
Ввод данных

ПЛАНИРУЕМЫЕ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ

ЛИЧНОСТНЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ
Ввод данных

МЕТАПРЕДМЕТНЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ
Ввод данных

ПРЕДМЕТНЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ
1 КЛАСС
Ввод данных

2 КЛАСС
Ввод данных

3 КЛАСС
Ввод данных

4 КЛАСС
Ввод данных

ТЕМАТИЧЕСКОЕ ПЛАНИРОВАНИЕ
1 КЛАСС

№ п/п	Наименование разделов и тем программы	Количество часов			Электронные (цифровые) образовательные ресурсы
		Всего	Контрольные работы	Практические работы	
ОБЩЕЕ КОЛИЧЕСТВО ЧАСОВ ПО ПРОГРАММЕ		0	0	0	

2 КЛАСС

№ п/п	Наименование разделов и тем программы	Количество часов			Электронные (цифровые) образовательные ресурсы
		Всего	Контрольные работы	Практические работы	
ОБЩЕЕ КОЛИЧЕСТВО ЧАСОВ ПО ПРОГРАММЕ		0	0	0	

3 КЛАСС

№ п/п	Наименование разделов и тем программы	Количество часов			Электронные (цифровые) образовательные ресурсы
		Всего	Контрольные работы	Практические работы	
ОБЩЕЕ КОЛИЧЕСТВО ЧАСОВ ПО ПРОГРАММЕ		0	0	0	

4 КЛАСС

№ п/п	Наименование разделов и тем программы	Количество часов			Электронные (цифровые) образовательные ресурсы
		Всего	Контрольные работы	Практические работы	
ОБЩЕЕ КОЛИЧЕСТВО ЧАСОВ ПО ПРОГРАММЕ		0	0	0	

ПОУРОЧНОЕ ПЛАНИРОВАНИЕ
1 КЛАСС

№ п/п	Тема урока	Количество часов			Дата изучения	Электронные цифровые образовательные ресурсы
		Всего	Контрольные работы	Практические работы		
ОБЩЕЕ КОЛИЧЕСТВО ЧАСОВ ПО ПРОГРАММЕ		0	0	0		

2 КЛАСС

№ п/п	Тема урока	Количество часов			Дата изучения	Электронные цифровые образовательные ресурсы
		Всего	Контрольные работы	Практические работы		
ОБЩЕЕ КОЛИЧЕСТВО ЧАСОВ ПО ПРОГРАММЕ		0	0	0		

3 КЛАСС

№ п/п	Тема урока	Количество часов			Дата изучения	Электронные цифровые образовательные ресурсы
		Всего	Контрольные работы	Практические работы		
ОБЩЕЕ КОЛИЧЕСТВО ЧАСОВ ПО ПРОГРАММЕ		0	0	0		

4 КЛАСС

№ п/п	Тема урока	Количество часов			Дата изучения	Электронные цифровые образовательные ресурсы
		Всего	Контрольные работы	Практические работы		
ОБЩЕЕ КОЛИЧЕСТВО ЧАСОВ ПО ПРОГРАММЕ		0	0	0		